

Nr 498.

Av herr **Lithander**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 195, angående utöväudet av statens tobaksmonopol.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 195 § 3 hemställes, att för en tid av 6 år från och med den 1 januari 1931 rättigheten att i riket tillverka tobaksvaror uteslutande skall tillkomma Aktiebolaget svenska tobaksmonopolet. Det torde emellertid kunna ifrågasättas, om icke den svenska allmänheten skulle ha gagn utav att en viss tävlan finge göra sig gällande beträffande tillverkning av tobaksvaror. Detta bör kunna ske under fullt tillgodoseende av kontroll från statens sida, även om tillverkning icke ensamt förbehålles nuvarande monopol. Den skatt, som riksdagen bestämmer skall träffa tobakstillverkning, kan fullt betryggande uttagas med användandet av s. k. »banderol». Detta tillvägagångssätt var starkt ifrågasatt vid tobaksmonopolets tillkomst, är praktiskt genomförbart och har många fördelar. Den inkomst, som riksdagen överhuvudtaget önskar att staten skall erhålla av tobaksnäringen, kan utgå även om flera få tävla om att kvalitativt åstadkomma bästa möjliga och att allmänheten därvidlag får fälla utslag. Tävlan på alla områden har alltid visat sig vara till allmänhetens nytta, men vid frånvaron därav och när rörelse drives under monopolform blir det alltid förr eller senare allmänheten, som blir den lidande parten.

På grund härav yrkas,

att riksdagen ville besluta att allenast i så måtto bifalla Kungl. Maj:ts proposition nr 195, att ovanberörda rättighet skall tillkomma Aktiebolaget svenska tobaksmonopolet under ett år, och att riksdagen måtte besluta skrivelse till Kungl. Maj:t om förslag till 1931 års riksdag, åsyftande sådan ändring i nu gällande ordning, som framgår av ovanstående motivering.

Stockholm den 22 mars 1930.

Edvard Lithander.

